

Олексій СТАХУРСЬКИЙ,
1930 р. н., смт Чесники

Я, Стахурський Олексій Семенович, 1930 року народження, народився в селищі міського типу Чесники Замітського повіту Люблінського воєводства на Холмщині. Селище було заселене українцями, було також 4 польські родини.

В 1943 році нас, українців, виселили в сусідні повіти — Грубешівський, Білгорайський. Наше селище було переселене в село Сагринь Грубешівського повіту, на кольонії поляків, яких попередньо теж виселили. Ми на ніч втікали в село Сагринь, де був постерунок, і вважали, що там безпечніше.

Так продовжувалось до березня місяця 1944 року, до того часу, коли польські бандитські формування почали палити українські села та по-звірячому знищувати українців. Люди, яким вдавалось втекти, концентрувались в селі Сагринь. Спаливши всі сусідні села, під ранок, польська банда кинулась на село Сагринь. Вони відкрили шалену стрілянину і підпалили всі будівлі в селі. Це була жахлива картина: крик, зойк, стогони людей на фоні стрілянини та величезної пожежі.

Ми почали втікати до Грубешева: я, мій брат, братиха і дві сестри. Добігли до хугора, а він теж оточений поляками зі зброєю в руках. Далі бігти було не можливо. Вбігли у двір господарства Циць Івана. Жінки сховались до льоху на подвір'ї, а ми з братами та господар залізли на вишки хліва, там і заховались. Батько Циць Івана, Петро, був дуже хворий і лежав в хаті на печі, він не зміг втекти. Десь під обід, коли все село горіло, припинились стрілянина та зойки людей, на хуторі зібралась вся згряя бандитів. Старший зі своїми прибічниками розташувались у дворі Циця Івана, де ми й переховувались. Там вони справляли пір після великої збродні. Пили, обідали, співали польські національні пісні. Ми все це чули та бачили через щілину. Прибіг якийсь посланець та й питає у старшого: "Паліць чи не паліць?". Відповідь: "Не". Через деякий час знов прибіг з такими ж питаннями. Відповідь: "Почекай". Після третього разу слідувала відповідь: "Паліць". І через декілька хвилин все заволокло димом. Поляки залишили подвір'я. І ми спустились на землю. Перед тим пролунав постріл в хаті. Циць Іван побіг до хати і на руках виніс батька, тяжко пораненого, ще живого, який невдовзі помер. Після пожежі надворі залишився неспаленим лише той хлів, в якому ми переховувались. Коли ми повернулись до села Сагринь, перед нашим зором постала страшна картина: згарища і маса трупів, які валялись на землі в крові в різних позах. Віднайшли своїх родичів: Шокала Івана, його дружину Ганну, тітку Ющук Ольгу з дочкою Любою. Їх витягнули зі сховища. В живих залишився тільки дядько Ющук Йосип, який не виліз зі сховища. В добре замаскованому сховищі, біля хати Рарати Петра, в живих залишились його сім'я з дітьми та сусідка Бідар Настя з двома дітьми.